

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення семінарських
занять з курсу «Комунікації в публічному адмініструванні»
для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Методичні вказівки до проведення семінарських занять з курсу «Комунікації у публічному адмініструванні» для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» /Укл.: І.М.Тесленок. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018, – 46 с.

Укладач: І.М.Тесленок, доцент, канд.екон. наук

Рецензент: Т.В. Пуліна, професор, д-р екон. наук

Відповідальний
за випуск: Л.С.Кутідзе, доцент, канд.екон. наук

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджменту»
Протокол № 7
від «08» лютого 2018 року.

Рекомендовано до видання
НМК Факультету економіки
та управління
Протокол № 13
від «15» березня 2018 року.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	7
2.1 СЕМІНАР НА ТЕМУ 1: «ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ»	7
2.2. СЕМІНАР НА ТЕМУ 2: «КОМУНІКАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ»	12
2.3. СЕМІНАР НА ТЕМУ 3: «PUBLIC RELATION В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ»	18
2.4. СЕМІНАР НА ТЕМУ 4: «ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ ГРОМАДИ З ВЛАДОЮ»	23
2.5. СЕМІНАР НА ТЕМУ 5: «ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ: СУТНІСТЬ, ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ТА ДОСТУПУ»	29
2.6. СЕМІНАР НА ТЕМУ 6: «КОМУНІКАЦІЙНІ НАВИЧКИ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ»	34
3. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ	40
4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ	42

ВСТУП

Мета: формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо застосування комунікативних механізмів у процесі управлінської діяльності, забезпечення відкритості й прозорості функціонування органів публічної влади.

Завданням вивчення дисципліни є:

- розкрити зміст, навести критерії класифікації комунікації в органах публічного управління;
- ознайомити слухачів з правовими засадами застосування комунікацій у публічному управлінні;
- розглянути особливості комунікації в органах державного управління і в органах місцевого самоврядування, на центральному та на місцевому рівнях;
- розглянути внутрішньоорганізаційну комунікацію, комунікацію між органами публічної влади, комунікацію між органами публічної влади та громадськістю;
- навчити слухачів прийомам і навичкам застосування комунікативних зв'язків з метою оптимізації управлінських процедур, створення режиму довіри до органів публічної влади;
- проаналізувати міжнародний досвід комунікацій в органах публічного управління, в інститутах Європейських співтовариств;
- розглянути основні проблеми комунікацій у сучасному публічному управлінні, запропонувати слухачам шляхи їх вирішення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати :

- нормативно-правове регулювання інституту комунікацій у публічному управлінні;
- основні тенденції у розвитку комунікацій та комунікативних механізмів;
- стандартні процедури, які використовуються в комунікативній діяльності органів публічної влади.

вміти:

- оцінювати необхідність актуалізації комунікативних механізмів у конкретних ситуаціях, розуміти зміст і значення комунікацій як невід'ємної частини управлінської діяльності;

- використовувати комунікативні механізми для полегшення реалізації управлінських ініціатив як на етапі розробки, так і на етапі реалізації управлінських рішень;

- створювати інформаційні приводи для ЗМІ з метою інформування громадськості про діяльність органу публічного управління;

- визначати проблемні питання в комунікації в органах публічного управління.

мати навички:

- підготовки документів, що є механізмом індивідуальної комунікації публічних службовців;

- організації проведення нарад, засідань, інших групових форм комунікації;

- комунікації із засобами масової інформації, у тому числі в частині написання прес-релізу, підготовки прес-конференції, брифінгу;

- комунікації з громадськими інститутами - індивідуальних зустрічей, проведення громадських рад, укладення угод з громадськими інститутами тощо;

- роботи зі зверненнями громадян та інформаційними запитами;

- використання мережі Інтернет для комунікації з громадськістю;

- проводити комунікативні кампанії.

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	П	л а б	ін д	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти комунікації в публічному адмініструванні												
Тема 1. Особливості комунікації у публічному адмініструванні	18	4	2		2	10	20	2			6	12
Тема 2. Комунікації в системі публічної влади	20	6	2		2	10	18				6	12
Тема 3. Public relation в публічному адмініструванні	21	4	2		3	12	22		2		8	12
Разом за змістовим модулем 1	59	14	6		7	32	60	2	2		20	36
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Особливості взаємодії публічної влади та суспільства.												
Тема 4. Особливості комунікації громади з владою	18	4	2		2	10	18				6	12
Тема 5. Публічна інформація: сутність, шляхи формування та доступу	18	4	2		2	10	20	2			6	12
Тема 6. Комунікаційні навички публічного службовця	25	6	4		3	12	22	2			8	12
Разом за змістовим модулем 2	61	14	8		7	32	60	4			20	36
Усього годин	120	28	14		14	64	120	6	2		40	72

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

2.1. Семінар на тему 1: «Особливості комунікації у публічному адмініструванні»

(2 години)

Мета заняття: ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттями «комунікації», «політичні комунікації», «кризові комунікації». Дослідження сутності цих понять. Огляд комунікаційних підходів до вирішення конфлікту.

2.1.1 Запитання для контролю рівня теоретичної підготовки

1. Поняття комунікації.
2. Комунікаційна діяльність і спілкування.
3. Види, рівні і форми комунікаційної діяльності.
4. Класифікація комунікацій.
5. Політичні комунікації.
6. Закономірності спілкування людей.
7. Сутність поняття «конфлікт».
8. Особливості кризових комунікацій.
9. Комунікаційні підходи до вирішення конфлікту.

2.1.2. Презентація рефератів

1. Системно - структурний аналіз спілкування як специфічного виду діяльності
2. Комунікативні вміння як наукова категорія
3. Психолого - педагогічні фактори та умови формування комунікативних умінь
4. Психологічні основи розвитку комунікативної компетентності державних службовців.
5. Основні складові комунікативної діяльності.

2.1.3. Ситуаційні завдання

1. Визначити напрям та проблему комунікативної кампанії.
2. Провести аналіз вихідної ситуації.
3. Вивчити громадську думку в обраній сфері дослідження.

4. Встановити можливі цільові аудиторії та їх ставлення до обраної проблеми.

5. Провести моніторинг ЗМІ з визначеної теми дослідження.

6. Скласти інформаційну (інформаційно-аналітичну) довідку про стан обраної тематичної проблеми.

Вимоги до оформлення:

- загальний обсяг - до 10 сторінок друкованого тексту;
- шрифт Times New Roman;
- 14 кегель;
- 1,5 інтервал;
- поля тексту: зверху - 2 см, знизу - 2 см, ліворуч - 3,5 см, праворуч - 1,5 см.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних завдань:

- детально опрацювати теоретичний матеріал та практичні приклади, наведені в методичних та дидактичних матеріалах для виконання практичних завдань, у списку рекомендованої літератури;
- опрацювати наукові джерела (у тому числі з менеджменту недержавних організацій) щодо умов здійснення індивідуальних та групових форм комунікацій.

2.1.4 Підсумковий контроль за темою 1 – експрес-опитування у тестовій формі. Тести сформульовані за запитаннями, які наведені у пункті 1.1.

1. Комунікація як термін латинського походження означає:

- а) повідомлення;
- б) передача;
- в) бесіда;
- г) розмова;
- д) усе зазначене.

2. У науці зміст поняття “комунікація” тлумачать як:

- а) взаємодію;
- б) передачу соціальної інформації;
- в) спілкування;
- г) обмін інформацією;
- д) усе зазначене.

3. Соціологи розуміють під комунікацією:

- а) взаємодію;
- б) передачу соціальної інформації;
- в) обмін інформацією між складовими динамічних систем;
- г) усе зазначене.

4. Психологи розуміють під комунікацією:

- а) процеси обміну продуктами психологічної діяльності;
- б) взаємодію;
- в) здатність сприймати, накопичувати та переробляти інформацію;
- г) сигнальний спосіб зв'язку у живій природі;
- д) усе зазначене.

5. Комунікація як процес передбачає наявність:

- а) двох учасників;
- б) трьох учасників;
- в) чотирьох учасників;
- г) зворотного зв'язку;
- д) усього зазначеного.

6. Учасниками комунікаційного процесу є:

- а) передавач;
- б) приймач;
- в) канал;
- г) повідомлення;
- д) засоби масової комунікації;
- е) усе зазначене

7. Суб'єктом комунікацій як різновидом взаємодії є:

- а) повідомлення;
- б) група людей;
- в) передавач;
- г) телевізійна мережа;
- д) приймач;
- е) окрема людина;
- є) гравітаційна взаємодія;
- ж) усе зазначене.

8. При комунікації має бути присутній:

- а) матеріальний об'єкт;
- б) об'єкт нематеріального характеру;
- в) обидва об'єкти.

9. Об'єктом комунікації матеріального характеру є:

- а) книга;
- б) SMS;
- в) поштовий лист;
- г) подарунок;
- д) жест;
- е) мова;
- є) усе зазначене.

10. Масова комунікація – це:

- а) опосередкована взаємодія двох суб'єктів;
- б) цілеспрямована взаємодія великої кількості суб'єктів;
- в) спілкування людей за допомогою технічних засобів;
- г) процес обробки і передавання інформації за допомогою радіо, телебачення;
- д) процес обробки і передавання інформації за допомогою преси;
- е) усе зазначене.

2.1.5 Література до практичного заняття

Основна

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.

2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.

3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

Додаткова

1. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – К. : Києво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.

2. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації : навч. посіб. (порад-ник управлінцеві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.

3. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.

4. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : монографія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : Вид-во ХарРІ УАДУ Магістр, 2003. – 236 с.

5. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.

6. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, правові, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 535 с.

7. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.

8. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 312с.

9. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юрист, 2004. – 475 с.

10. Василенко И. А. Административно-государственное

управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Електронний ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

11. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

12. Закон України про звернення громадян. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

13. Закон України про інформаційні агентства. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

14. Закон України про інформацію. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

15. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

2.2. Семінар на тему 2: «Комунікації в системі публічної влади»

(2 години)

Мета заняття: ознайомлення здобувачів вищої освіти з сутністю комунікаційного процесу. Вивчення основних етапів обміну інформацією в публічній адміністрації. Вивчення методів дослідження психологічних і міжособистісних аспектів комунікації. Формування у здобувачів вищої освіти навичок організовувати комунікаційний процес в публічному адмініструванні.

2.2.1 Запитання для контролю рівня теоретичної підготовки

1. Сутність комунікаційного процесу.
2. Етапи обміну інформацією в публічній адміністрації.
3. Методи дослідження комунікацій.
4. Методи дослідження психологічних і міжособистісних аспектів комунікації.

2.2.2. Презентація рефератів

1. Інформація як філософська категорія і соціально - політичне

явище.

2. Інформаційне суспільство та тенденції його розвитку
3. Роль інформаційної влади в демократизації сучасного українського суспільства
4. Інформаційна політика як фактор трансформації українського суспільства.

2.2.3. Ситуаційні завдання

Підготувати концепцію комунікативної кампанії, що складається з наступних ключових пунктів:

- головна мета кампанії;
- основні цільові аудиторії;
- цілі по аудиторіях - результат роботи з кожною цільовою аудиторією (у вигляді ієрархії або дерева цілей);
- основна стратегія - визначається стратегія та набір тактик, які будуть використані в кампанії;
- попередній бюджет;
- критерії оцінки ефективності.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних завдань:

- детально опрацювати теоретичний матеріал та практичні приклади, наведені в методичних та дидактичних матеріалах для виконання практичних завдань, у списку рекомендованої літератури;
- опрацювати наукові джерела (у тому числі з менеджменту недержавних організацій) щодо умов здійснення індивідуальних та групових форм комунікацій.

2.2.4 Підсумковий контроль за темою 2 – експрес-опитування у тестовій формі. Тести сформульовані за запитаннями, які наведені у пункті 2.1.

1. Соціальними функціями масової комунікації є:
 - а) інформаційна;
 - б) соціалізуюча;
 - в) організаційно-поведінкова;
 - г) правова;
 - д) культурологічна;
 - е) комунікаційна;

- є) емоційно-тонізуюча;
- ж) усе зазначене.

2. Психологічними функціями масової комунікації є:

- а) інформаційна;
- б) соціально-виховна;
- в) облікова;
- г) гедоністична;
- д) формування масової психології;
- е) інтеграційно-комунікаційна;
- є) організації поведінки;
- ж) усе зазначене.

3. Масово-психологічні функції засобів масової комунікації полягають:

- а) у загальній регуляції психодинаміки суспільства;
- б) індивідуальній психорегуляції;
- в) груповій регуляції психодинаміки;
- г) формуванні масових настроїв;
- д) управлінні обміном інформацією в суспільстві;
- е) управлінні циркуляцією психоформуючої інформації;
- є) усе зазначене.

4. Комунікаційний канал — це:

- а) спеціальний вид комунікаційної діяльності;
- б) засіб цілеспрямованого передавання інформації;
- в) матеріальний носій інформації;
- г) джерело, що містить первинну інформацію;
- д) усе зазначене.

5. Змістові повідомлення можуть передаватися таким комунікаційним каналом:

- а) формальним;
- б) вербальним;
- в) неформальним;
- г) невербальним;
- д) загальним;
- е) спеціальним;

- є) галузевим;
- ж) усіма зазначеними каналами.

6. Вербальний канал комунікації ґрунтується:

- а) на засобах комунікації;
- б) рівні підсвідомості;
- в) мовних здібностях людини;
- г) усьому зазначеному.

7. Вербальний канал комунікації реалізується через:

- а) міміку;
- б) передавання мовних повідомлень;
- в) тести;
- г) рухи;
- д) сміх, посмішку, плач;
- є) нахмурені брови, холодний піт;
- є) покачування голови на знак згоди чи незгоди;
- ж) знизування плечима при непорозумінні;
- з) усе зазначене.

8. Невербальний канал комунікації ґрунтується на використанні:

- а) міміки;
- б) жестів;
- в) рухів;
- г) інтонацій;
- д) повідомлень у письмовій формі;
- є) повідомлень в усній формі;
- є) усього зазначеного.

9. Для передавання мовних повідомлень людина має володіти:

- а) природною мовою;
- б) іноземною мовою;
- в) штучною мовою;
- г) мовною здібністю;
- д) усім зазначеним.

10. Управлінський вплив слова на фізіологічні та психологічні

процеси забезпечує:

- а) контактна функція;
- б) регулятивна функція;
- в) етноформуюча функція;
- г) усі зазначені функції.

2.2.5 Література до практичного заняття

Основна

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.
2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.
3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

Додаткова

1. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – К. : Києво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.
2. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації : навч. посіб. (порад-ник управлінцеві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.
3. Слісаренко І. Ю. Паблік рилейшнз у системі комунікації та управління : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / І. Ю. Слісаренко ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). – К. : МАУП, 2001. – 104 с.
4. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентіві України, 1997. – 448 с.

5. Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у таблицях і схемах / Г. С. Одинцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одинцової. – Х. : ХарПІ УАДУ, 2002. – 492.
6. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.
7. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, право-ві, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 535 с.
8. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління / В. Я. Малиновський. – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби 2005. – 254 с.
9. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.
10. Хаджирадева С. Світові тенденції розвитку системи підготовки державних службовців до професійно-мовленнєвої комунікації / С. Хаджи- 14 радева // Актуальні проблеми державного управління. – Одеса, 2005. – Вип. 1 (21). – С. 29-41.
11. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристь, 2004. – 475 с.
12. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Електронний ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.
13. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
14. Закон України про звернення громадян. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
15. Закон України про інформаційні агентства. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
16. Закон України про інформацію. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

17. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

2.3. Семінар на тему 3: «Public relation в публічному адмініструванні»

(2 години)

Мета заняття: ознайомлення здобувачів вищої освіти з видами комунікацій. Вивчення особливостей Public relation в публічній сфері. Формування у здобувачів вищої освіти навичок складати прес-релізи, медіа-кіти, тощо.

2.3.1 Запитання для контролю рівня теоретичної підготовки

1. Види комунікацій.
2. Комунікаційний процес в аспекті PR.
3. Поняття «паблік рилейшинз».

2.3.2. Презентація рефератів

1. Розвиток масово - комунікаційних процесів у контексті глобалізму.
2. Діяльність інформаційних агентств світу в умовах формування глобального комунікаційного простору.
3. Глобальні засоби масової комунікації як новий фактор міжнародних відносин.
4. Поняття та правовий статус засобів масової інформації в Україні

2.3.3. Ситуаційні завдання

Написати промови на задану тему від імені певного державного службовця для різних контактних груп:

- шкільні вчителі;
- пенсіонери;
- здобувач вищої освіти.

Можливі проблеми:

- майже нічого не знають про діяльність вашого керівника;
- ставляться до звернень та ініціатив керівника з підозрою чи недовірою.

Можливі завдання:

- продемонструвати компетентність, розуміння проблеми;
- довести, що від ініціатив вашого керівника буде реальна користь.

2.3.4 Підсумковий контроль за темою 2 – експрес-опитування у тестовій формі. Тести сформульовані за запитаннями, які наведені у пункті 3.1.

1. Термін “інформація” означає:

- а) відомості;
- б) знання;
- в) повідомлення;
- г) синонім слова “наука”, “ідея”;
- д) сигнал, що циркулює в технічних каналах комунікацій.

2. Одиницею виміру кількості інформації є:

- а) слово;
- б) буква;
- в) двоїчна одиниця;
- г) електричний сигнал.

3. Інформаційний (комунікаційний) менеджмент – це:

- а) концепція організації інформаційної діяльності в організації;
- б) вид управлінської діяльності;
- в) система внутрішніх комунікацій організації у сфері управління інформацією;
- г) система аналізу та управління інформаційними потоками і ресурсами організації.

4. Теорію комунікації розробив:

- а) В. М. Глушков;
- б) Н. Вінер;
- в) К. Шенон;
- г) А. Енштейн;

д) У. Вівер.

5. Існують такі види об'єктів управління:

- а) соціальні;
- б) технічні;
- в) колективні;
- г) індивідуальні.

6. Формальні комунікації поділяють на такі види:

- а) зіркоподібні;
- б) діагональні;
- в) вертикальні;
- г) горизонтальні;
- д) внутрішні;
- е) зовнішні.

7. При класифікації інформаційного забезпечення розробки й ухвалення управлінських рішень в організації використовують такі ознаки:

- а) наявність вибору для зміни певного існуючого стану;
- б) зміна обставин діяльності;
- в) наявність схожих обставин;
- г) різка зміна обставин діяльності;
- д) наявність визначеної мети діяльності.

8. Зазначте, яке з цих тлумачень означає інформаційний маркетинг:

- а) комплекс заходів, що спрямовані на повне задоволення потреб користувача;
- б) специфічний вид управлінської діяльності з вивчення інформаційного ринка та активного впливу на попит з метою збуту інформаційних продуктів і послуг;
- в) усі зазначені.

9. Зазначте, на яких етапах процесу управління найбільш важливі характеристики інформації за обсягом, її науковою і технічною новизною:

- а) при оцінюванні ситуації;

- б) при визначенні мети;
- в) при розробці управлінських рішень;
- г) при даванні команд.

10. Зазначте види інформаційної діяльності згідно з функціями інформаційних процесів:

- а) інформаційне обслуговування;
- б) інформаційне забезпечення;
- в) інформаційне повідомлення;
- г) інформаційне консультування;
- д) усі зазначені.

2.3.5 Література до практичного заняття

Основна

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.

2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.

3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

Додаткова

1. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – К. : Києво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.

2. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації : навч. посіб. (порад-ник управлінцєві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.

3. Почепцов Г. Г. Теорія комунікацій / Г. Г. Почепцов. – К. : Київ. ун-т, 1999. – 238 с. 3. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика

: навч. посіб. / Г. Г. Почеп-цов, С. А. Чукут. – К. : Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.

4. Слісаренко І. Ю. Паблік рилейшнз у системі комунікації та управління : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / І. Ю. Слісаренко ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). – К. : МАУП, 2001. – 104 с.

5. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навч. посіб. / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 212с.

6. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Обо-ленський, А. Ю. Расіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.

7. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : моног-рафія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.

8. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : моног-рафія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : Вид-во ХарПІ УАДУ Магістр, 2003. – 236 с.

9. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.

10. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, право-ві, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 535 с.

11. Науково-методичне забезпечення зв'язків з громадськістю в органах державної виконавчої влади / [С. А. Чукут, Т. В. Джиґа, А. В. Баровська та ін.]. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 70 с.

12. Новіков Б. В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / Б. В. Новіков, Г. Ф. Сініок, П. В. Круш. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 560 с. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристъ, 2004. – 475 с.

13. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-ХІУ // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.

14. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка

уточнення понять / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.

15. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 312 с.

16. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристь, 2004. – 475 с.

17. Чукут С. А. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні» / С. А. Чукут, Т. В. Джига. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

18. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Електронний ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

19. Глосарій термінів Європейського Союзу. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.dovidka.com.ua/p.html#Enterprise_policy

2.4. Семінар на тему 4: «Особливості комунікації громади з владою»

(2 години)

Мета заняття: формування у здобувачів вищої освіти уявлення про основні принципи і методи з управління громадською думкою. Вивчення проблем формування інформаційно-технологічного простору функціонування органів державного управління.

2.4.1 Запитання для контролю рівня теоретичної підготовки

1. Сутність та цілі системи зв'язків із громадськістю.
2. Принципи і методи по управлінню громадською думкою.
3. Система масової комунікації.
4. Поняття та правовий статус засобів масової інформації в

Україні.

5. Основні проблеми формування інформаційно-технологічного простору функціонування органів державного управління.

2.4.2. Презентація рефератів

1. Засоби масової інформації в процесах демократичних трансформацій українського суспільства.

2. Компетенція держави у сфері інформаційної безпеки.

3. Інформатизація суспільства - основа сучасних соціальних технологій.

4. Шляхи модернізації процесу інформатизації органів державного управління.

5. Досвід зарубіжних країн щодо розробки та реалізації програми електронного урядування: уроки для України.

2.4.3. Ситуаційні завдання

Ознайомитися з базовими тактиками комунікацій:

1. Визначити та описати можливий набір стандартних засобів комунікацій.

2. Визначити та описати можливий набір додаткових засобів комунікацій.

3. Визначити та описати спеціальні події та PR-акції.

4. Здійснити практичну підготовку вищенаведених засобів комунікацій для підготовки візуальної презентації.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних завдань:

- детально опрацювати теоретичний матеріал та практичні приклади, наведені в методичних та дидактичних матеріалах для виконання практичних завдань, у списку рекомендованої літератури;

- опрацювати наукові джерела (у тому числі з менеджменту недержавних організацій) щодо умов здійснення індивідуальних та групових форм комунікацій.

2.4.4 Підсумковий контроль за темою 4 – експрес-опитування у тестовій формі. Тести сформульовані за запитаннями, які наведені у пункті 4.1.

1. Значення інформаційно-комунікаційного менеджменту у суспільній сфері полягає у такому:

- а) в інформаційному забезпеченні всіх видів і форм менеджменту;
- б) якісному інформаційному забезпеченні процесів управління в організації;
- в) управлінні інформаційними ресурсами;
- г) управлінні комунікаціями;
- д) управлінні інформаційним простором.

2. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у соціальній сфері суспільства розуміють як:

- а) систему управління інформаційно-комунікаційною сферою суспільства;
- б) сукупність сучасних процесів, методів, засобів та форм управління соціальною і виробничою сферами;
- в) галузь діяльності, що забезпечує організацію роботи з інформацією;
- г) технологію, компонентами якої є документ та інформація, технічні і програмні засоби забезпечення інформаційних процесів;
- д) нормативно встановлені процедури формування і використання інформаційних ресурсів;
- е) вид менеджменту та технологію управління комунікаційними процесами і відносинами у соціальній сфері суспільства на основі принципів, форм і методів соціального, правового і політичного менеджменту і маркетингу.

3. Проблеми комунікації з прадавніх часів вивчалися:

- а) логікою;
- б) лінгвістикою;
- в) риторикою;
- г) граматикою;
- д) діалектикою;
- е) герменевтикою;
- є) педагогікою;
- ж) соціологією;
- з) семіотикою;

- і) документалістикою;
- к) усім зазначеним.

4. Суб'єктом соціальної комунікації є:

- а) інформація;
- б) документ;
- в) особистість;
- г) усе зазначене.

5. Автокомунікація – це:

- а) спілкування людини із собою;
- б) вид соціальної комунікації;
- в) внутрішній комунікаційний канал;
- г) аналіз особистого “Я”;
- д) особистий досвід;
- е) внутрішній діалог;
- є) усе зазначене.

6. Об'єктом комунікаційної діяльності є:

- а) індивід;
- б) група людей;
- в) соціальна спільнота;
- г) біологічна пам'ять;
- д) психічна пам'ять;
- е) соціальна пам'ять.

7. Суб'єктом комунікаційної діяльності є:

- а) комунікант;
- б) рецепієнт;
- в) мідікомунікація;
- г) мікрокомунікація;
- д) макрокомунікація.

8. Зв'язок між комунікацією і суспільною свідомістю відбувається у сфері:

- а) соціальної психології;
- б) суспільних наук;
- в) суспільно-політичної ідеології;

г) усього зазначеного.

9. Поняття суспільна свідомість містить:

- а) сукупність поглядів і настанов;
- б) ставлення людей до держави;
- в) ставлення до традицій і норм суспільного життя;
- г) знання, емоції та оцінки;
- д) усе зазначене.

10. Типом суспільної свідомості є:

- а) масова;
- б) групова;
- в) індивідуальна;
- г) державна;
- д) антидержавна.

2.4.5 Література до практичного заняття

Основна

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.

2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.

3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

Додаткова

1. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – К. : Києво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.

2. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації :

навч. посіб. (порад-ник управлінцеві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.

3. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.

4. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.

5. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, право-ві, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 535 с.

6. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.

7. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристъ, 2004. – 475 с.

8. Василенко І. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Електронний ресурс] / І. А. Василенко. – Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

9. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

10. Закон України про звернення громадян. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

11. Закон України про інформаційні агентства. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

12. Закон України про інформацію. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

13. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

2.5. Семінар на тему 5: «Публічна інформація: сутність, шляхи формування та доступу»

(2 години)

Мета заняття: формування у здобувачів вищої освіти уявлення про етапи обміну інформацією в публічній адміністрації. Вивчення умов та функцій PR-радика.

2.5.1 Запитання для контролю рівня теоретичної підготовки

1. Етапи обміну інформацією в публічній адміністрації.
2. Типи інформації та її класифікація.
3. Обмеження в доступі до публічної інформації.
4. Зв'язки з громадськістю (PR) як фактор державної політики.
5. Професія PR-радика: вимоги, умови та функції.
6. Рольова участь публік рилейшнз у процесах політичної глобалізації.

2.5.2. Презентація рефератів

1. Електронне урядування – шлях до ефективності та прозорості державного управління
2. Пропаганда як інструментарій впровадження психологічних операцій.
3. Нейролінгвістичне програмування: можливості застосування у практиці роботи державних інституцій.
4. Інтернет-сайти органів влади як інноваційні канали комунікації в умовах формування інформаційного суспільства в Україні.

2.5.3. Ситуаційні завдання

Сформулювати план дій, бюджет та схему перевірки ефективності комунікативної кампанії:

- скласти детальний план дій та заходів у часових та ресурсних термінах реалізації;
- скласти попередній бюджет комунікативної кампанії;
- обрати параметри та показники, за якими буде проведено оцінку ефективності PR-кампанії;
- скласти звіт про план проведення комунікативної кампанії у вигляді презентації засобами Power Point.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних завдань:

- детально опрацювати теоретичний матеріал та практичні приклади, наведені в методичних та дидактичних матеріалах для виконання практичних завдань, у списку рекомендованої літератури;
- опрацювати наукові джерела (у тому числі з менеджменту недержавних організацій) щодо умов здійснення індивідуальних та групових форм комунікацій.

2.5.4 Підсумковий контроль за темою 5 – експрес-опитування у тестовій формі. Тести сформульовані за запитаннями, які наведені у пункті 5.1.

1. Зазначте, який тип суспільної свідомості визначає, що інтереси держави є найвищими:
 - а) статистичний;
 - б) анархістський;
 - в) централістський;
 - г) децентралістський.

2. Соціально-психологічні характеристики людини, етносу, класу, соціальної групи, що виявляються у способі та характері мислення, соціальних і психічних настановах та поведінці, – це:
 - а) соціальна свідомість;
 - б) ментальність;
 - в) світовідчуття;
 - г) регулятор поведінки суб'єктів суспільного життя.

3. Засвоєння соціального досвіду, опанування правових, соціальних норм, професійних навичок у процесі комунікаційної діяльності – це:
 - а) соціальна пам'ять;
 - б) суспільна свідомість;
 - в) соціалізація;
 - г) суспільна діяльність;
 - д) соціально-психологічна культура.

4. Перенесення соціально-політичних цілей і намірів зі сфери

свідомості у сферу соціальної поведінки забезпечує така функція соціальної психології:

- а) пізнавальна;
- б) адаптаційна;
- в) мотиваційна.

5. За характером участі форми суспільної поведінки бувають:

- а) нормативні;
- б) девіантні;
- в) традиційні;
- г) інноваційні;
- д) відкриті;
- е) закриті.

6. Соціальний досвід перетворюється на власні настанови, цінності, орієнтації, засвоєння соціальних норм, ролей, навичок у процесі:

- а) пізнання;
- б) адаптації;
- в) соціалізації;
- г) впливу суспільно-політичних структур.

7. Термін “соціалізація” наприкінці ХІХ ст. запропонував:

- а) З. Фрейд;
- б) Ф. Гіддінгс;
- в) Ч. Кулі;
- г) Дж. Міда;
- д) Т. Парсонс;
- е) Т. Гоббс.

8. Сучасними версіями процесу соціалізації є:

- а) модель “підкорення”;
- б) модель “інтересу”;
- в) модель “батога і пряника”;
- г) модель “розвиток соціальної природи людини”.

9. Певну культурну однорідність, наявність усталених демократичних традицій і громадського суспільства, що забезпечує рівноправний діалог індивіда і влади, передбачає такий тип соціалізації:

- а) плюралістичний;
- б) гармонічний;
- в) конфліктний;
- г) гегемоністський.

10. Створює інформаційні умови для взаємодії всіх суб'єктів та об'єктів політики така функція політичної культури:

- а) інтеграції;
- б) соціалізації;
- в) комунікації;
- г) адаптації;
- д) орієнтації;
- е) ідентифікації.

2.5.5 Література до практичного заняття

Основна

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.

2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.

3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

Додаткова

- 1. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ.

навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – К. : Києво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.

2. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації : навч. посіб. (порад-ник управлінцєві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.

3. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації / О. Д. Кузнецова ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Факультет журналістики. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Львів : ПАІС, 2005. – 200 с.

4. Почепцов Г. Г. Теорія комунікацій / Г. Г. Почепцов. – К. : Київ. ун-т, 1999. – 238 с. 3. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почеп-цов, С. А. Чукут. – К. : Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.

5. Слісаренко І. Ю. Паблік рилейшнз у системі комунікації та управління : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / І. Ю. Слісаренко ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). – К. : МАУП, 2001. – 104 с.

6. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Обо- ленсь-кий, А. Ю. Расіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.

7. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : моног-рафія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.

8. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.

9. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, право-ві, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр віль-ної преси, 2007. – 535 с.

10. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.

11. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.

12. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е.

Чиркин. – М. : Юристь, 2004. – 475 с.

13. Чукут С. А. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні» / С. А. Чукут, Т. В. Джига. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

14. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Електронний ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

15. Глосарій термінів Європейського Союзу. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.dovidka.com.ua/p.html#Enterprise_policy

16. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

17. Закон України про звернення громадян. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

18. Закон України про інформаційні агентства. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

19. Закон України про інформацію. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

20. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

2.6. Семінар на тему 6: «Комунікаційні навички публічного службовця»

(2 години)

Мета заняття: вивчення процесу формування іміджу місцевих державних адміністрацій в Україні та формування інформаційної культури державних службовців. Опанування здобувачами вищої освіти навичок техніки комунікації і ведення переговорів

2.6.1 Запитання для контролю рівня теоретичної підготовки

1. Формування іміджу місцевих державних адміністрацій в Україні.
2. Місцеві чиновники у формуванні іміджу влади.
3. Формування інформаційної культури державних службовців.
4. Техніка комунікації і ведення переговорів.
5. Етапи підготовки і проведення публічного виступу.
6. Установлення контакту з аудиторією.
7. Мета і завдання переговорів.
8. Етапи підготовки і проведення переговорів.

2.6.2. Презентація рефератів

1. Експертні методи аналізу ефективності PR-діяльності муніципальних органів місцевого самоврядування.
2. Правове регулювання застосування електронно-цифрового підпису: сучасний світовий та європейський досвід.
3. Інструментарій засобів масової інформації у процесі формування іміджу політиків.
4. Організація іміджево-реklamних інститутів політичної пропаганди у контексті виборчих кампаній.

2.6.3. Ситуаційні завдання

Провести тематичну комунікативну кампанію за допомогою наявних засобів у навчальних корпусах ЗНТУ. Тематична комунікативна кампанія триває один день.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних завдань:

- детально опрацювати теоретичний матеріал та практичні приклади, наведені в методичних та дидактичних матеріалах для виконання практичних завдань, у списку рекомендованої літератури;
- опрацювати наукові джерела (у тому числі з менеджменту недержавних організацій) щодо умов здійснення індивідуальних та групових форм комунікацій.

2.6.4 Підсумковий контроль за темою 6 – експрес-опитування у тестовій формі. Тести сформульовані за запитаннями, які наведені у пункті 6.1.

1. Соціально-інформаційним полем політики, що з'єднує всі компоненти політичної сфери суспільства та структурує політичну діяльність, є:

- а) соціальна комунікація;
- б) політична комунікація;
- в) політична культура;
- г) усе зазначене.

2. Політичною комунікацією є:

- а) процес передавання політичної інформації;
- б) інформація, яка циркулює від однієї частини політичної системи до іншої;
- в) інформація, яка циркулює між політичною і суспільною системами;
- г) інформація, яка циркулює між політичними структурами, суспільними групами та індивідами;
- д) усе зазначене.

3. Ознаками типології систем політичної комунікації є:

- а) базова ідеологія політичної системи;
- б) технічний рівень передавання інформації;
- в) гомогенічність;
- г) мобільність;
- д) обсяг;
- е) спрямованість;
- є) усе зазначене.

4. Діяльність соціального об'єкта з виробництва і поширення соціально-політичної інформації, націленої на формування суспільної свідомості, називають:

- а) соціальною комунікацією;
- б) масовою комунікацією;
- в) інформаційною діяльністю;
- г) інформаційним забезпеченням.

5. Масова комунікація здійснюється за допомогою специфічних соціально-політичних інститутів через:

- а) організації;
- б) неформальні канали;

- в) засоби масової комунікації;
- г) усе зазначене.

6. Основними функціями політичної комунікації є:

- а) формування політичної свідомості;
- б) пріоритетність якостей і цінностей певної культури;
- в) рівноправність в отриманні інформації;
- г) інтеграція та регулювання політичних відносин;
- д) усе зазначене.

7. Маніпулювання громадською думкою за рахунок надання слова представникам меншості чи замовчування думок більшості є змістом такої соціологічної моделі комунікації:

- а) двуступенева модель;
- б) спіраль мовчання;
- в) модель дифузної теорії;
- г) модель брамника;
- д) модель “структура новин”.

8. На використанні візуальних (іконічних) знаків побудовано таку модель комунікації:

- а) модель Р. Якобсена;
- б) модель Ю. Лотмана;
- в) модель У. Єско;
- г) модель реклами;
- д) усе зазначене.

9. На тезі, що основою комунікаційного процесу є мова, побудована така психологічна (психотерапевтична) модель комунікації:

- а) модель З. Фрейда;
- б) модель К. Юнга;
- в) модель Ж. Лакана.

10. На тезі, що людина отримує інформацію водночас з кількох комунікаційних каналів, побудовано:

- а) модель нейролінгвістичного програмування;
- б) модель групової психотерапії;

в) семіотичні моделі комунікацій.

6.5 Література до практичного заняття

Основна

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.
2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.
3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

Додаткова

1. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Кієво-Могилян. акад.». – К. : Кієво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.
2. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації : навч. посіб. (порад-ник управлінцеві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.
3. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації / О. Д. Кузнецова ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Факультет журналістики. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Львів : ПАІС, 2005. – 200 с.
4. Почепцов Г. Г. Теорія комунікацій / Г. Г. Почепцов. – К. : Київ. ун-т, 1999. – 238 с. 3. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почеп-цов, С. А. Чукут. – К. : Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.
5. Слісаренко І. Ю. Паблік рилейшнз у системі комунікації та управління : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / І. Ю. Слісаренко ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). – К. :

МАУП, 2001. – 104 с.

6. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навч. посіб. / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 212с.

7. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Расіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.

8. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.

9. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.

10. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, право-ві, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 535 с.

11. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.

12. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.

13. Чукут С. А. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні» / С. А. Чукут, Т. В. Джига. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

14. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юрист, 2004. – 475 с.

15. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Электронный ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

16. Глосарій термінів Європейського Союзу. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.dovidka.com.ua/p.html#Enterprise_policy

17. Закон України про друковані засоби масової

інформації (пресу) в Україні. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

18. Закон України про звернення громадян. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

19. Закон України про інформаційні агентства. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

20. Закон України про інформацію. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

21. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

З ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Розкрийте поняття комунікації.
2. Охарактеризуйте комунікаційну діяльність і спілкування.
3. Які види, рівні і форми комунікаційної діяльності існують? Розкрийте їх сутність.
4. За якими класифікаційними ознаками розглядаються комунікації?
5. Розкрийте зміст політичних комунікацій.
6. Висвітліть закономірності спілкування людей.
7. З'ясуйте сутність поняття «конфлікт».
8. Розкрийте сутність особливостей кризових комунікацій.
9. Які існують комунікаційні підходи до вирішення конфлікту? Розкрийте їх зміст.
10. У чому поляє сутність комунікаційного процесу?
11. Проаналізуйте етапи обміну інформацією в публічній адміністрації.
12. Розкрийте сутність методів дослідження комунікацій.
13. Розкрийте зміст методів дослідження психологічних і міжособистісних аспектів комунікації.
14. Які види комунікацій існують? Розкрийте їх сутність.
15. У чому полягають особливості комунікаційного процесу в аспекті PR.
16. Розкрийте сутність поняття «паблік рилейшинз».

17. У чому полягає сутність та цілі системи зв'язків із громадськістю?
18. На яких принципах і методах базується управління громадською думкою?
19. Охарактеризуйте систему масової комунікації.
20. Розкрийте сутність поняття та правового статусу засобів масової інформації в Україні.
21. Які основні проблеми формування інформаційно-технологічного простору функціонування органів державного управління існують? Розкрийте їх сутність.
22. Охарактеризуйте етапи обміну інформацією в публічній адміністрації.
23. Висвітліть типи інформації та її класифікація.
24. Які є обмеження в доступі до публічної інформації?
25. Які особливості зв'язки з громадськістю (PR) як фактору державної політики ви знаєте?
26. У чому полягає професія PR-радника: вимоги, умови та функції?
27. Розкрийте сутність рольової участі публік рилейшнз у процесах політичної глобалізації.
28. Яким шляхом здійснюється формування іміджу місцевих державних адміністрацій в Україні?
29. Яку роль виконують місцеві чиновники у формуванні іміджу влади?
30. Як відбувається формування інформаційної культури державних службовців?
31. Що передбачає техніка комунікації і ведення переговорів?
32. Які етапи підготовки і проведення публічного виступу існують? Розкрийте їх зміст.
33. Що передбачає установлення контакту з аудиторією?
34. З якою метою і з яким завданням здійснюються переговори?
35. Які етапи підготовки і проведення переговорів існують, в чому полягає кожен з них?

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

4.1 Основні

1. Драгомирецька Н. Комунікативна діяльність як складова професійної діяльності державного службовця / Н. Драгомирецька // Інституційні перетворення як передумова ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. – Одеса, 2003. – С. 107-112.

2. Дуда А. В. Опорний конспект лекцій з курсу «Зв'язки з громадськістю в державному управлінні» / А. В. Дуда, О. В. Загвойська. – К. : НАДУ, 2008. – 72 с.

3. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособие / Воронеж. гос. тех. ун-т / В. Б. Кашкин. – Воронеж : Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.

4. Квіт С. Масові комунікації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Нац. ун-т «Кієво-Могилян. акад.». – К. : Кієво-Могилян. акад., 2008. – 206 с.

5. Ковалевська Т. Ю. Основи ефективної комунікації : навч. посіб. (порад-ник управлінцеві на щодень) / Т. Ю. Ковалевська, С. А. Бронікова. – Одеса : Фенікс, 2008. – 140 с.

6. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації / О. Д. Кузнецова ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Факультет журналістики. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Львів : ПАІС, 2005. – 200 с.

7. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Комунікативна політика в органах державної влади» / уклад. : Т. В. Джига, А. В. Баровська. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.

8. Почепцов Г. Г. Теорія комунікацій / Г. Г. Почепцов. – К. : Київ. ун-т, 1999. – 238 с. 3. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почеп-цов, С. А. Чукут. – К. : Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.

9. Слісаренко І. Ю. Паблік рилейшнз у системі комунікації та управління : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / І. Ю. Слісаренко ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). – К. : МАУП, 2001. – 104 с.

4.2. Додаткові

10. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навч. посіб. / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 212с.
11. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Расіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
12. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
13. Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у таблицях і схемах / Г. С. Одинцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одинцової. – Х. : ХарPI УАДУ, 2002. – 492.
14. Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у таблицях і схемах / Г. С. Одинцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одинцової. – Х. : ХарPI УАДУ, 2002. – 492.
15. Джига Т. В. Методичні матеріали до практичних занять з курсу «Зв'язки з громадськістю» / Т. В. Джига. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 80 с.
16. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : монографія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : Вид-во ХарPI УАДУ Магістр, 2003. – 236 с.
17. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.
18. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
19. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: політичні, економічні, правові, безпекові, дипломатичні, суспільні та культурні аспекти : [кол. моногр.] / Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, М. М. Рижков, В. М. Бебик, Н. І. Білан. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 535 с.
20. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з

державного управління / В. Я. Малиновський. – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби 2005. – 254 с.

21. Мельников Р. М. Проблемы теории и практики государственного регулирования экономического развития регионов : монография / Р. М. Мельников. – М. : Изд-во РАГС, 2006. – 347 с.

22. Науково-методичне забезпечення зв'язків з громадянськістю в органах державної виконавчої влади / [С. А. Чукут, Т. В. Джига, А. В. Баровська та ін.]. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 70 с.

23. Новіков Б. В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / Б. В. Новіков, Г. Ф. Сініок, П. В. Круш. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 560 с. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юрист, 2004. – 475 с.

24. Переход к демократии стран Центральной и Восточной Европы в сравнительной перспективе / под ред. А. Антошевского и Р. Хербута ; пер. с польского. – Донецк : Издательство "Донбасс", 2001. – 302 с.

25. План модернізації державного управління: пропозиції щодо при- веден-ня державного управління та державної служби України у відпо- відність із принципами і практиками демократичного урядування / [А. Виш- невський (кер. авт. колек-тиву), В. Афанасьєва, Р. Гекалюк та ін. ; за заг. ред. Т. Мокренка. – К. : Центр адап-тації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2010. – 396 с.

26. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.

27. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-ХІУ // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.

28. Сотникова О. А. Коммуникация или общение: попытка уточнения понятий / О. А. Сотникова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2001. – № 531. – С. 157-159.

29. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 312 с.

30. Хаджирадева С. Світові тенденції розвитку системи підготовки держав-них службовців до професійно-мовленнєвої

комунікації / С. Хаджи- 14 радева // Актуальні проблеми державного управління. – Одеса, 2005. – Вип. 1 (21). – С. 29-41.

31. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юрист, 2004. – 475 с.

32. Чукут С. А. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні» / С. А. Чукут, Т. В. Джига. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

33. Шевченко О. В. Основи PR-практики: прикладний аспект / О. В. Шев-ченко. – К. : Центр вільної преси, 2007. – 157 с.

4.3. Ресурси Інтернет

34. . Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Електронний ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

35. Глосарій термінів Європейського Союзу. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.dovidka.com.ua/p.html#Enterprise_policy

36. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

37. Закон України про звернення громадян. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

38. Закон України про інформаційні агентства. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

39. Закон України про інформацію. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

40. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

41. Інформаційні матеріали сайту представництва ООН в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.un.kiev.ua/ua/undp/arias/project.php?id=31>.

42. Корнєєва Т. Відкритість української влади як системний функціональний феномен у сфері управління. [Електронний ресурс] / Т. Корнєєва – Режим доступу : <http://www.isu.org.ua>.